

Motion (M) Utöka samhällsinformationen till nyanlända och skapa en ökad delaktighet

Förslag till barn- och ungdomsnämndens beslut

1. Utbildningskontorets förslag tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Utbildningskontorets förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige bifaller motionen.

Ärende

Catharina Rosencrantz (M) har skrivit en motion om att utöka samhällsinformationen till nyanlända och skapa en ökad delaktighet.

Motionären förslår kommunfullmäktige att besluta att ge barn- och ungdomsnämnden i uppdrag att ta fram en modell för samhällsinformationsuppdrag inom ramen för mottagningsenheten Adjunkten. Motionären menar att samhällsinformationen till nyanlända spelar en viktig roll och att det är viktigt att den håller god kvalitet och att den når alla nyanlända. Mottagningsenheten Adjunkten möter många av de nyanlända familjerna i samband med att barn ska börja i förskola och skola. På mottagningsenheten görs kartläggning, hälsoundersökning och där ges också en grundläggande samhällsinformation. Motionären anser att samhällsinformationen bör utökas. Motionären anser också att ett system med fadderfamiljer skulle kunna inrättas för att möta en familj från samma land, men som har varit i Sverige en längre tid. Motionären menar att dessa åtgärder tillsammans skulle bidra till att människor snabbare inkluderas i det svenska samhället.

Utbildningsförvaltningen föreslår att motionen tillstyrks.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - Motionssvar Utöka samhällsinformationen till nyanlända och skapa en ökad delaktighet

Bakgrund

Tilläggsanslag

Efter att motionen lämnats in har barn- och ungdomsnämnden samt omsorgsnämnden begärt och fått tilläggsanslag med syfte att tillsammans utveckla föräldrastödsarbetet. Målgruppen för insatserna ska vara nyanlända och andra föräldrar som av olika orsaker inte är integrerade i samhället. Leanlink Råd och stöd har fått ett utvecklingsuppdrag under perioden 2017-01-01 till och med 2018-12-31. Uppdraget ska bestå i att dels bygga upp en plattform för att utveckla ett supportsystem mellan familjer (Family by family med integrations syfte). Verksamheten ska innebära att utlandsfödda familjer som redan är integrerade i samhället ska erbjudas coachning för att i sin tur stödja och vägleda andra familjer i behov av hjälp i sin integreringsprocess. Inom ramen för tilläggsanslaget planeras även utveckling av befintliga föräldraprogram samt modeller för att öka deltagarantalet.

Föräldrautbildningar

Insatser genomförs idag i Berga, Skäggetorp och Ryd

- *Generella föräldrakurser*, (Cope, tonårscope, och småbarnsliv), genomförs på svenska, arabiska, somaliska samt några ytterligare språk.
- *Informationsinriktade föräldrakurser*, (Att vara förälder i Sverige). Genomförs på svenska, arabiska, somaliska samt några ytterligare språk.
- *Lära tillsammans*, gruppverksamheter där föräldrar och barn utvecklas tillsammans inom språk och matematik. Utgår från både familjecentraler och skolor/förskolor. Grupp finns även på mottagningsenheten "Adjunkten".
- *Social integration*, gruppverksamhet för föräldrar som syftar till integration, riktar sig i första hand till kvinnor. Information från olika samhällsfunktioner och samvaro.

Föräldrträffar på Adjunkten

Mottagningsenheten Adjunkten organiserar föräldrträffar för nyanlända föräldrar/vårdnadshavare i Linköpings kommun. Syftet med träffarna är att presentera och informera om det svenska skolsystemet samt att diskutera nyanlända elevers möjligheter till vidareutbildning.

Föräldrarna sitter indelade i språkgrupper med språkstöd på respektive språk. Träffarna inleds med presentation av mottagningsenheten Adjunkten. Det informeras om kartläggningssyftet, hur kartläggningen genomförs och elevens skolplacering, samt presentation av syftet med skolintroduktion och samhällsintroduktion på Adjunkten.

Vidare presenteras den svenska skolan. Skolverkets film ”Kort om den svenska skolan” används. Filmsekvenserna används för att förtydliga, diskutera och förklara olika skolformer (från förskolan till universitetet) med fokus på grundskolan. Skollagen och läroplanen för grundskolan (Lgr 11) presenteras som styrdokument och ansvarsfördelning mellan olika aktörer (skolan, föräldrar, eleven) förklaras.

- Träffen avslutas med reflekterande diskussioner sammanfattande i fyra frågor:
- Vad betyder en demokratisk skola för dig?
- Vilka förväntningar har du som föräldrar på skolan?
- Hur kan föräldrar stötta sina barn i skolarbete? Vilken annan information skulle föräldrarna vilja ha?

Samhällsintroduktion på mottagningsenheten Adjunkten

Samhällsintroduktion sker med alla elever. Syftet är att ge en bild av Linköping och hur det svenska samhället fungerar. Museibesök, stadsvandringar, idrottsanläggningar är inslag som eleverna får ta del av. Samhällsorienteringen genomförs varje vecka och ibland genomförs heldagar.

Samhällsorientering för nyanlända 20-64 år

Samhällsorienteringen är en lagstadgad verksamhet, vilket innebär att kommunerna är skyldiga att erbjuda och genomföra kurser för nyanlända flyktingar på modersmål om minst 60 timmar. Arbetsförmedlingen ska samordna etableringsinsatser enligt denna lag och vara stödjande och pådrivande i förhållande till berörda parter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om samhällsorienteringens innehåll och omfattning. Arbetsförmedlingen ska upprätta en individuell plan med insatser för att underlätta och påskynda den nyanländes etablering (etableringsplan).

Planen ska minst innehålla:

1. kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare eller motsvarande utbildning för den som har rätt att delta i sådan utbildning enligt skollagen (2010:800),
2. samhällsorientering, och
3. aktiviteter för att underlätta och påskynda den nyanländes etablering i arbetslivet.

En etableringsplan ska omfatta högst 24 månader. Av etableringsplanen ska det framgå under vilken tid den gäller, vilka aktiviteter som ingår i insatserna och

de olika aktiviteternas omfattning och längd. Aktiviteterna i planen ska tillsammans motsvara verksamhet på heltid om det inte föreskrivs något annat.

Samhällsorienteringen styrs av en förordning, Förordning (2010:1138) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare. Denna förordning innehåller föreskrifter om den samhällsorientering som varje kommun ska se till att nyanlända invandrare erbjuds enligt 5 § lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och lagen (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare. Förordning (2013:158).

Samhällsorienteringen syftar till att underlätta de nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet. Samhällsorienteringen ska ge en grundläggande förståelse för det svenska samhället och en grund för fortsatt kunskapsinhämtande. Målet ska vara att deltagarna utvecklar kunskap om:

1. de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
2. den enskildes rättigheter och skyldigheter i övrigt,
3. hur samhället är organiserat, och
4. praktiskt vardagsliv.

Samhällsorienteringen ska innehålla följande delar:

1. Att komma till Sverige.
2. Att bo i Sverige.
3. Att försörja sig och utvecklas i Sverige.
4. Individens rättigheter och skyldigheter.
5. Att bilda familj och leva med barn i Sverige.
6. Att påverka i Sverige.
7. Att vårda sin hälsa i Sverige.
8. Att åldras i Sverige.

Samhällsorienteringen i Östergötland är en regional verksamhet och är organisatorisk placerad på regionbiblioteket Östergötland/Linköpings stadsbibliotek. Verksamheten bedrivs med statligt riktade medel. I Östergötland har kommunerna gett uppdraget i syfte att driva verksamheten regionalt för att ge samtliga kommuner i regionen möjlighet att erbjuda en likvärdig samhällsorientering på modersmål genom regionala samhällskommunikatörer.

I Linköpings kommun ges nyanlända under etableringsperioden utöver de enligt lagen (2010:197) bestämda 60 timmar samhällsorientering på modersmål även ytterligare 10 timmar utbildning i e-tjänster och betaltjänster på Internet. Under året 2016 beslutade bildningsnämnden i Linköpings kommun om att erbjuda ytterligare kurser i samhällsorientering till nyanlända. Utöver detta, efter organisatoriska förberedelser och diskussioner med Arbetsförmedlingen kunde efter sommaren 2016 fördjupad samhällsorientering (steg 2) dras igång. Inom fördjupad samhällsorientering (steg 2) erbjuds inom Linköpings kommun tre veckor halvdagskurs vilket motsvarar 45 timmar per grupp och individ.

Förslaget om fördjupad samhällsorientering steg 2 fanns med i budgetuppdrag 33 om SFI som bildningsnämnden tillstyrkte 17 juni 2015, § 91.

Bildningsnämnden fick 3 000 tkr utom ram för detta budgetuppdrag, varav 550 tkr avsåg fördjupad samhällsorientering.

Det har hittills deltagit 37 deltagare i samhällsorientering steg 2. Första två grupperna startade 2016-09-05. De nästa två startade den 2016-07-04 och de årets sista två den 2016-11-24.

Utbildningskontorets samlade bedömning

Leanlink Råd och Stöd har fått ett utvecklingsuppdrag under perioden 2017-01-01 till och med 2018-12-31. Uppdraget ska bestå i att dels bygga upp en plattform för att utveckla ett supportsystem mellan familjer (Family by family med integrationssyfte). Verksamheten ska innebära att utlandsfödda familjer som redan är integrerade i samhället ska erbjudas coachning för att i sin tur stödja och vägleda andra familjer i behov av hjälp i sin integreringsprocess.

Efter motionens tillkomst har detta uppdrag tillkommit vilket är i linje med motionens ena förslag. Då detta inte organiseras under mottagningsenheten Adjunkten är det av stor vikt att samordning sker mellan Råd & Stöd och mottagningsenheten. Då mottagningsenheten möter alla nyanlända föräldrar till barn mellan 6-16 år är det angeläget att ta tillvara den kompetens som finns men även möjligheten att tidigt informera föräldrar om fadderverksamheten.

När det gäller motionärens förslag om att utöka samhällsintroduktionen på mottagningsenheten Adjunkten anordnas idag föräldrträffar som har som syfte att introducera till det svenska skolsystemet. Det genomförs även kurser med hjälp av metoden ”Family learning” (Lära tillsammans) med föräldrar tillsammans med deras barn. Mottagningsenheten Adjunkten kan bidra med att ge samhällsinformation till nyanlända föräldrar, gode män, boendepersonal m.fl. Det behöver förtydligas hur detta uppdrag kan se ut samt i vilken omfattning det ska genomföras.

Skolchefen föreslås därför ges ett uppdrag att tydliggöra innehåll och omfattning av detta samhällsinformationsuppdrag.

Pedagogerna på Adjunkten genomför dessutom samhällsintroduktion för sina elever. Den organiseras i grupper utifrån elevernas ålder.

För vuxna erbjuds samhällsorientering i stor omfattning. Linköpings kommun erbjuder 55 timmar per vuxen utöver de lagstadgade 60 timmarna. Ett förslag är att samhällskommunikatörerna som genomför den lagstadgade samhällsorienteringen etablerar samverkan med mottagningsenheten Adjunkten för samordning och erfarenhetsutbyte. Inledande möte är genomfört.

Kommunala mål

I koalition för Linköpings övergripande mål 2015-2018:

En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor.

En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet.

Jämställdhet

I planering och genomförande ska hänsyn tas till deltagande sker på ett jämställt sätt utifrån könstillhörighet och sexuell läggning.

Utbildningarna på Adjunkten erbjuds till samtliga föräldrar med barn i förskole- eller skolålder, samhällsutbildningen inom SFI genomförs för alla deras studerande och Adjunktens undervisning når alla de elever som kommer till skolan. Därmed når den de kvinnor och män, flickor och pojkar som nyligen kommit till Sverige.

Samråd

Samråd har skett med arbetsmarknads- och integrationsavdelningen på utbildningsförvaltningen samt med mottagningsenheten Adjunkten. Samråd har även skett med verksamheten Leanlink Råd och Stöd. Båda enheterna instämmer med intentionerna i svaret.

Kommunledningskontoret

Utbildningskontoret

Paul Håkansson

Lars Rehnberg

Beslutet skickas till:
Motionären
Kommunstyrelsen
Helena Paulsson, arbetsmarknad och
integration
Andreas Persson, Adjunkten